

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Meie: 18.11.2025 2-5/61_2025

Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja muutmise väljatöötamiskavatsus

Austatud minister Pakosta

Tänan mind kaasamast hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÕNTE) muutmise protsessi. Osalesin ka Justiits- ja Digiministeeriumi korraldatud temaatilisel kohtumisel 12.11.2025.

Võrdse kohtlemise seaduse § 15 lg 1 kohaselt on soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik sõltumatu ja erapooletu asjatundja, kes tegutseb iseseisvalt. Sama seaduse § 16 p 4, 5 ja 6 sätestavad voliniku pädevuse seaduste, eelnõude ja õigusaktide täiendamise kohta ning p 9 üldise edendamise kohustuse.

Pean viimastel aastatel õigusloome protsessi ja kaasamist jälgides üheks suuremaks probleemiks kiirustamist ning pealiskaudset suhtumist mõju hindamisse. Ka mainitud kaasamiskohtumisel kõlas kaasatud huvirühmade tagasiside, et sihtrühmad ja huvigrupid ootavad senisest asjalikumaid mõju analüüse.

Seadusmuudatuste planeerimine ja nende mõju analüüs peavad olema paralleelsed protsessid, kus mõju hindamine annab sisendit muudatuse olulisuse kohta ning kaardistab ka võimaliku negatiivse mõju. Mõju analüüsi tulemused peaks olema argumendiks muudatuste ellu viimiseks või nendest loobumiseks.

Soolise võrdõiguslikkuse seaduse § 9 lg 2 kohaselt peab riiklikke poliitikaid planeerides, ellu viies ja hinnates arvestama, kuidas rakendatavad meetmed mõjutavad naiste ja meeste olukorda ühiskonnas. Võrdõiguslikkus läbiva teemana ei peaks kuuluma vaid sotsiaalvaldkonna alla, vaid olema koos teiste läbivate teemadega mõjuvaldkondade ülesed.

Paraku näen, et paljud eelnõud seda põhimõtet ei järgi ning olulised tagajärjed erinevatele gruppidele võivad seetõttu jääda seadusloome protsessis tähelepanuta. Seetõttu tahan toonitada mõju hindamise olulisust seaduseelnõude seletuskirjades ning arengukavades.

Olen nõus, et mõju hindamise paremaks rakendamiseks on võimalik teha mitmeid muudatusi, et senist süsteemi muuta arusaadavamaks ja kasutajasõbralikumaks. Samuti toetan kohtumisel kõlanud ettepanekut koondada mõju hindamisega seotud juhendid ja abimaterjalid ühte kohta, kus need oleksid vajadusel kergesti leitavad.

Väga oluliseks pean olulise mõju järelhindamise nõude säilitamist HÕNTEs. Ka Euroopa Soolise võrdõiguslikkuse instituudi (EIGE) hinnangul on soolise mõju järelhindamine õigusloomes ja poliitikamuudatustes väga oluline.

Hea meelega mõtlen kaasa ka HÕNTE muutmise eelnõu loomisel. Seetõttu palun, et saadaksite valminud eelnõu arvamuse avaldamiseks ka võrdõigusvoliniku kantseleile.

Lugupidamisega,

Christian Veske

Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik

/allkirjastatud digitaalselt/